

Tilstandsrapport

Hemnes barnevernstjeneste, 2024

Innhold

Tilstandsrapport for barneverntjenesten i 2024.....	3
1. Leders overordnede vurdering av status/oppsummering.....	3
2. Om barnevernsarbeid	3
3. Presentasjon av virksomheten	3
4. Nøkkeltall og resultater	4
4.1 Meldinger	4
4.2 Undersøkelser	5
4.3 Hjelpetiltak.....	6
4.4 Fosterhjem og institusjon	6
4.5 Brukermedvirkning og kvalitetsarbeid.....	7
4.6 Bemanning og kompetanse	8
4.7 Økonomi	8
4.8 Ledelse og styring.....	10
5. Samarbeid og forebygging med andre tjenester og sektorer	11
6. Innsatsområder og tiltak.....	12
7. Utfordringsbildet.....	12
8. Fremtidsutsikter.....	14

Tilstandsrapport for barneverntjenesten i 2024

1. Leders overordnede vurdering av status/oppsummering

Barnevernstjenesten har per i dag en stabil, kompetent og erfaren personalgruppe. Det forekommer ingen fristbrudd, og tjenesten driftes på en faglig forsvarlig måte.

Arbeidet konsentreres om såkalt «kjernebarnevern». Det vil si saker hvor det foreligger rett til tiltak etter barnevernsloven. Barn og familier som har behov for hjelp, men som faller utenfor barnevernets mandat, henvises videre til relevante instanser.

2. Om barnevernsarbeid

Formålet med barnevernsloven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse - til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse.

Formålsbestemmelsen er retningsgivende for barnevernstjenestens prioriteringer, og skal også ligge til grunn for tolkning og anvendelse av de enkelte lovbestemmelsene.

Barnets beste er et grunnleggende prinsipp i alt barnevernsarbeid. Hva som er barnets beste vurderes konkret i hver enkelt sak. I tillegg er det biologiske prinsipp og minste inngrepsprinsipp sentralt i barnevernets vurderinger.

3. Presentasjon av virksomheten

Barnevernstjenesten i Hemnes er organisert under «Barn og oppvekst», i sektoren «Oppvekst og familie». Denne strukturen legger til rette for et tett og godt samarbeid med øvrige instanser som barnehage, familietjeneste, skole og helsestasjon.

Tjenesten består av syv ansatte: én barnevernsleder, fem kontaktpersoner og én merkantil stilling.

Barnevernstjenesten har lovpålagt døgnkontinuerlig vaktberedskap. For å ivareta dette samarbeider Hemnes kommune med Hattfjelldal og Indre Helgeland barnevernstjeneste i en interkommunal vaktordning, der beredskapsansvaret rulleres mellom kommunene.

Hemnes kommune deltar også i samarbeidsprosjektet Fosterhjem Helgeland, som ble etablert i lys av varslede endringer i barnevernsloven om kommunalt ansvar for fosterhjem. Selv om disse endringene senere ble trukket tilbake, og Bufetat fortsatt har hovedansvaret for rekruttering og formidling av fosterhjem, har samarbeidet gjort det lettere å rekruttere lokale fosterhjem.

Barnevernstjenesten arbeider først og fremst likevel med å rekruttere beredskapshjem og fosterhjem i familie og nettverk, der det er mulig og hensiktsmessig.

Fosterhjem Helgeland har møtt enkelte utfordringer de siste årene, noe som har skapt usikkerhet rundt videre drift. Tjenesten har imidlertid nylig mottatt tilbakemelding om en mulig reetablering, som nå er under oppstart.

4. Nøkkeltall og resultater

Alle tall i dette kapittelet er hentet fra kommunens rapporteringer til bufdir og KOSTRA.

4.1 Meldinger

I 2024 mottok barnevernet 89 bekymringsmeldinger, fordelt på 51 unike barn. Denne tabellen inneholder andelen barn med melding til barnevernstjenesten, som ikke allerede er i undersøkelse eller får tiltak fra barnevernstjenesten. Hemnes mottok flere meldinger enn sammenligningsgrunnlaget KOSTRA gruppe 6. Det er i 2024 jobbet med synliggjøring av barnevernstjenesten, og flere bekymringsmeldinger kan derfor skyldes en kombinasjon av høyere faktiske behov, bedre meldekultur og organisasjonsforhold – ikke nødvendigvis større grad av omsorgssvikt. For å forstå tallene fullt ut, må man nok se nærmere på innhold, kultur, bevissthet og organisatoriske rammer.

Alle bekymringsmeldinger til Hemnes barnevernstjenesten, ble konkludert innen fristen.

	Hemnes	KOSTRA-gruppe 6
Andel barn med melding ift. Innb. 0-17 år	6,0	5,3
Andel meldinger m/ behandlingstid innen 7 dager	100	99,4

4.2 Undersøkelser

I 2024 startet barnevernstjenesten 53 undersøkelser, på 48 unike barn. Undersøkelser skal gjennomføres snarest, og være avsluttet senest innen tre måneder etter at fristen på en uke, Jf. Bvl. §2-1 første ledd, er utløpt. I særlige tilfeller kan barnevernstjenesten utvide undersøkelsestiden til inntil seks måneder totalt. I perioden var det en sak der fristen ble forlenget. Det foreligger ikke fristbrudd i noen av sakene.

I perioden ble det tilbudt tiltak etter 35 av undersøkelsene. I 27 undersøkelser takket familiene ja til hjelpetiltak, mens 8 av undersøkelsene ble henlagt etter partens ønske. Dette betyr at barneverntjenesten vurderer at vilkår i bvl. §3-1 er oppfylt, men at situasjonen ikke er så alvorlig at barnevernstjenesten vurderer det som nødvendig å pålegge hjelpetiltak gjennom barneverns- og helsenemnda. 17 undersøkelser ble henlagt etter barneverntjenestens vurdering. I mange av disse sakene ble problematikken ivaretatt i løpet av den pågående undersøkelsen.

Sammenlignet med KOSTRA gruppe 6 hadde Hemnes flere barn med undersøkelse. Dette kan blant annet skyldes at Hemnes mottar flere bekymringsmeldinger enn sammenligningsgrunnlaget.

	Hemnes	KOSTRA-gruppe 6
Andel barn med undersøkelse ift. Innb. 0-17 år	6,6	5,4
Andel undersøkelse avsluttet innen 3 måneder	98,1	89,1
Andel undersøkelser avsluttet ila. 3-6 måneder	1,9	10,4
Andel undersøkelser avsluttet etter mer enn 6 måneder	0	0,5

4.3 Hjelpetiltak

I løpet av 2024 hadde 51 ulike barn hjelpetiltak fra barnevernstjenesten. 10 barn var plassert i fosterhjem og det var akutte, midlertidige plasseringer i beredskapshjem i eget nettverk. Det var også andre ressurskrevende tiltak, både med tanke på kostnader og oppfølgingen som kreves.

Alle barn med hjelpetiltak skal ha en tiltaksplan, og det hadde de i Hemnes.

Barnevernstjenesten har gode rutiner for å utarbeide disse i samarbeid med familiene, samt evaluere disse i henhold til Frister.

5 ungdommer mottok i 2024 ettervern fra barnevernstjenesten. Ettervern er tiltak som barnevernstjenesten kan tilby ungdom mellom 18 og 25 år, som har hatt barnevernstiltak før de ble myndige. Ungdommen må selv samtykke til ettervern og det kan innebære hjelp i form av økonomisk støtte, oppfølging, samtaler, fosterhjem og veiledning og kontakt med andre tjenester.

Hemnes hadde i 2024 litt flere barn med tiltak enn gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 6. Driftsutgiftene pr. barn med hjelpetiltak, er imidlertid halvert fra 2023. Dette skyldes nok blant annet nye tiltak som MST, familieråd, Familietjenesten og lignende som rapporten kommer nærmere tilbake til.

	Hemnes	Kostra gruppe 6
Andel barn med tiltak (funksjon 251) 0-17 år	4,6	4,3
Andel barn med tiltak pr 31.12, med utarbeidet plan	90,9	90,6
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernstjenesten (funksjon 251)	49.744	57.114

4.4 Fosterhjem og institusjon

Alle omsorgsovertakelser er midlertidig, og målet er gjenforening. Hvis gjenforeningsmålet skal forlates må det begrunnes og dokumenteres over tid at det er til barnets beste. Dette vil si at foreldrenes posisjon ovenfor barnet er styrket i ny lov.

Barnevernstjenesten opplever at flere samvær og tettere kontakt med biologiske foreldre krever mer tid og ressurser.

Ved utgangen av 2024 hadde barnevernstjenesten omsorgen for 8 barn. I 2024 var det ingen nye omsorgsovertakelser, men flere beredskapsplasseringer med tilbakeføring samme år.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 6 ser statistikken slik ut:

	Hemnes	Kostra gruppe 6
Andel barn med barnevernstiltak ila. året 0-17 år (funksjon 252, der barnet er plassert)	1,2	1,4

4.5 Brukermedvirkning og kvalitetsarbeid

Hemnes barnevernstjeneste har et sterkt fokus på brukermedvirkning, og det legges stor vekt på å alltid involvere barnet i saker som angår dem. Det er etablert rutiner som sikrer at både barn og foreldre får anledning til å medvirke i både undersøkelsesprosessen og i vurderingen av aktuelle hjelpetiltak. Kun i de mest alvorlige tilfellene vurderes det som nødvendig å begjære pålegg om hjelpetiltak gjennom Barneverns- og helsenemnda.

I september 2024 startet barnevernstjenesten deltakelse i et tilsynsprosjekt i regi av Statsforvalteren. Prosjektet er en oppfølging av funn fra tidligere landsomfattende tilsyn med undersøkelsesarbeidet, og har som mål å styrke kvaliteten i barnevernet. Tilsynet har særlig fokus på egenkontroll, ledelse, styring og systematisk forbedringsarbeid, i tråd med barnevernsloven § 17-1.

Som en del av dette arbeidet gjennomførte Hemnes barnevernstjeneste en intern egenkontroll, og har på bakgrunn av funnene iverksatt konkrete tiltak for å forbedre egen praksis. En ny egenkontroll vil bli gjennomført 6–8 måneder etter igangsetting av tiltakene, for å vurdere om nødvendige forbedringer er oppnådd.

Forbedringsområdene som ble identifisert omfattet særlig:

- Tidligere oppstart av undersøkelser
- Barnets medvirkning og informasjonstilgang

- Foreldrenes medvirkning i prosessen

Tiltakene som er satt i verk inkluderer blant annet tydeligere rutiner og bruk av nye maler. Disse er nå implementert og i aktiv bruk, som ledd i tjenestens målrettede arbeid for kontinuerlig forbedring og økt kvalitet.

4.6 Bemanning og kompetanse

Hemnes barnevernstjeneste har 5,5 fagstillinger og én merkantil stilling. I løpet av 2024 fullførte to kontaktpersoner barnevernfaglig videreutdanning innen henholdsvis *"Relasjonskompetanse i barnevernet"* og *"Vurdering av barnets beste"*. Én kontaktperson har allerede fullført mastergrad, og en annen forventes å bli sertifisert PMTO-terapeut i 2025. PMTO (Parent Management Training – Oregon-modellen) er et foreldreveiledningsprogram som har som mål å redusere atferdsvansker ved å forbedre samspillsmønstrene i familien.

To kontaktpersoner er i tillegg påbegynt kurs i *Crowell-proseduren*, en metode for samspillsobservasjon av barn i alderen 1–5 år. Kontaktpersonen som foreløpig ikke har gjennomført videreutdanning, har nå i 2025 påbegynt videreutdanning innen *"Juss i barnevernsfaglig arbeid"* i 2025. Denne videreutdanningen gir et tilskudd fra bufdir, slik at det fører ikke til noen kostander for kommunen.

Samlet sett vil dette gi Hemnes barnevernstjeneste et bredt spekter av verdifull og variert kompetanse som styrker tjenestens faglige kvalitet og tilbudet til barn og familier i kommunen.

4.7 Økonomi

Barnevernstjenesten hadde i 2024 et budsjett på kr. 16 630 437. Regnskapet viser et forbruk på kr. 14 310 172, som gir et underforbruk på kr 2 320 265. Dette skyldes blant annet at det i 2024 var få plasseringer og saker behandlet i barneverns- og helsenemnda, noe som bidro til reduserte kostnader til advokathjelp og reiseutgifter.

Slike kostnader er varierende og vanskelig å budsjettere presist, da de varierer med saksmengde og kompleksitet.

Det var begrenset tilgang på kommunale hjelpetiltak i 2024, noe som medførte at tjenesten måtte kjøpe inn veiledningstjenester eksternt. Dette representerer en betydelig utgiftspost, og synliggjør behovet for å styrke kommunale tiltak som kan bidra til tidligere innsats og mindre bruk av eksterne aktører. Barnevernstjenesten vurderer derfor etableringen av familietjenesten i 2025 som et viktig og etterlengtet tiltak.

Indikatorer i tjenesteprofilen	Hemnes	KOSTRA gruppe 6
Prioritering/behov		
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, totalt	17 801	21 403
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet (kr)	205 458	233 408
Produktivitet / enhetskostnad		
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	102 514	106 704
Brutto driftsutgifter pr barn med tiltak (f. 251)	49 744	57 114
Brutto driftsutgifter pr barn plassert (f. 252)	453 333	613 834

KOSTRA-tallene viser at Hemnes kommune har lavere netto driftsutgifter per innbygger i aldersgruppen 0–17 år enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6. Også netto driftsutgifter per barn i barnevernet ligger lavere enn sammenligningsgrunnlaget. Dette kan tyde på en effektiv og målrettet ressursbruk i barnevernstjenesten.

Enhetskostnadene er gjennomgående lavere enn i sammenlignbare kommuner. De lavere kostnadene for plasseringer kan blant annet forklares med økt bruk av plassering i familie og nettverk, fremfor beredskapshjem og ordinære fosterhjem, som ofte er mer kostnadskrevende. Videre har Familietjenestens forebyggende arbeid og direkte arbeid i saker innvirkning her.

Samtidig kan variasjoner i kostnadsnivået også reflektere ulik tilgang på kommunale tiltak og eventuelt bruk av eksterne aktører og statlige tjenester. Slike tjenester kan være kostbare, men bidra til mer effektiv oppfølging av barn og unge. Tallene samlet sett indikerer et stabilt, men sårbart kostnadsnivå, der endringer i saksmengde og tiltaksbehov raskt kan få økonomiske utslag.

4.8 Ledelse og styring

I 2024 besto barnevernstjenestens ledelse av en tjenesteleder og en stedfortreder. Mot slutten av året gikk leder ut i delvis svangerskapspermisjon. Stedfortreder overtok da relevante lederoppgaver, og det ble etablert en midlertidig stedfortreder for å ivareta kontinuitet og stabilitet i tjenesten.

Denne omorganiseringen ble gjennomført for å sikre at rutiner, prosedyrer og faglig kvalitet ble opprettholdt og videreutviklet gjennom kommende år.

Den nye barnevernsloven stiller krav til at kommunen tilbyr veiledning til alle ansatte i barnevernstjenesten. For å ivareta dette er det satt av tid til individuell veiledning med hver ansatt annenhver uke.

Veiledningen omfatter blant annet:

- Gjennomgang av saksprosesser
- Støtte til utforming av konkrete dokumenter
- Drøfting av faglige og etiske problemstillinger i det løpende arbeidet

Dette bidrar til kompetanseutvikling, kvalitetssikring og styrking av faglig skjønn i tjenesten.

5. Samarbeid og forebygging med andre tjenester og sektorer

Barnevernstjenesten i Hemnes etterstreber å samarbeide tett med andre instanser når det vurderes å være til barnets beste. Det gjennomføres jevnlig samarbeids- og ansvarsgruppemøter hvor barnevernstjenesten deltar som en naturlig aktør i arbeidet rundt barnet og familien. Vanlige samarbeidspartnere i disse møtene er blant annet skole, barnehage, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). Hensikten med møtene er å koordinere hjelpetiltak og sikre helhetlig oppfølging av den enkelte familie. I tillegg til samarbeidsmøter på individ-nivå deltar barnevernstjenesten i samarbeidsmøter på systemnivå, der målet er å forankre gode samarbeidsrutiner for å sikre god oppfølging av alle som har behov for koordinerte tjenester.

Barnevernstjenesten deltar også i SLT-samarbeidet (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak), som Hemnes kommune har etablert i samarbeid med Nordland politidistrikt. Gjennom dette samarbeidet bidrar barnevernstjenesten til det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge i kommunen.

Hemnes kommune jobber også med implementering av BTI – Bedre Tverrfaglig Innsats, en samhandlingsmodell for tjenester som møter barn, unge og familier hvor det er knyttet bekymring eller undring. BTI-modellen bidrar til å systematisere innsatsen og vurdere hvilket nivå hjelpen bør gis på. I mange tilfeller kan familier få nødvendig hjelp uten at barnevernstjenesten må involveres, mens det i andre situasjoner er riktig og viktig at barnevernstjenesten er en del av det tverrfaglige hjelpetilbudet.

I 2024 begynner kommunens familietjeneste å ta form, og Barnevernstjenesten ser positivt på dette. En slik tjeneste vil kunne bistå barnevernstjenesten med gjennomføring av hjelpetiltak og bidra til tettere og mer effektiv oppfølging av familier, samt redusere behovet for eksterne veiledere.

6. Innsatsområder og tiltak

Barnevernstjenesten i Hemnes har siden slutten av 2024 hatt et tydelig fokus på kvalitetsutvikling og styrket etterlevelse av lovpålagte krav. Det er brukt mye tid på å utarbeide skriftlige rutiner og prosedyrer for å sikre forsvarlig saksbehandling og overholdelse av frister. I 2025 blir disse implementert i kommunens kvalitetssystem, noe som bidrar til økt kvalitetssikring og forutsigbarhet i tjenestens arbeid.

Som en del av arbeidet med egentilsynet er også maler videreutviklet, og det er utarbeidet et evalueringsskjema rettet mot foresatte. Skjemaet skal gi innsikt i brukernes erfaringer og danne grunnlag for videre kvalitetsforbedring.

Barnevernstjenesten har også prioritert forebyggende og familiebevarende tiltak, med særlig satsing på Multisystemisk terapi (MST) og familieråd:

- MST er et intensivt, hjemmebasert behandlingstilbud for ungdom med alvorlige atferdsutfordringer, hvor både familie og nærmiljø involveres. Målet er å redusere risikoen for videre problemutvikling gjennom tett oppfølging og strukturert metodebruk.
- Familieråd er en strukturert beslutningsprosess der barnet og den utvidede familien deltar aktivt i å utforme løsninger og tiltak. Dette styrker eierskapet til tiltakene og gir mer bærekraftige løsninger.

Erfaringene med begge tiltakene er svært positive, og det rapporteres om økt foreldresamarbeid, styrkede nettverk rundt barnet og redusert behov for mer inngripende tiltak. Dette er i tråd med nasjonale føringer om tidlig innsats og familieinvolvering.

7. Utfordringsbildet

En sentral utfordring for barnevernstjenesten er å sikre at andre instanser melder bekymring til rett tid og på riktig grunnlag. Det er avgjørende at tjenesten mottar bekymringsmeldinger når det faktisk foreligger forhold som tilsier at barnet har behov for tiltak fra barnevernet.

Samtidig er det like viktig at samarbeidende instanser har tilstrekkelig kompetanse og trygghet til å håndtere mindre bekymringer innenfor eget mandat, uten at barnevernstjenesten varsles unødig. En riktig balansert bruk av barnevernet er viktig for å sikre god ressursutnyttelse og målrettet hjelp.

Kostnader ved kjøp av tjenester, pr. Måned:

Barnevernsinstitusjoner	190 190
Senter for foreldre og barn (døgnoophold under utredning /hjelpetiltak med en foregående utredning)	79 335
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	95 095
MST	16 845

Som det fremgår av tabellen, er hjemmebaserte tiltak som Multisystemisk terapi (MST) betydelig rimeligere enn kjøp av institusjonsplasser. For å bidra til en bærekraftig økonomi og samtidig sikre god faglig praksis, er det avgjørende at barnevernstjenesten involveres i saker på et tidlig tidspunkt. Tidlig innsats gir bedre forutsetninger for å sette inn riktig tiltak til rett tid, og reduserer behovet for mer omfattende og kostnadskrevende tiltak på et senere stadium.

En målrettet og tidlig tilnærming øker sannsynligheten for å lykkes med forebyggende og familiebevarende arbeid, og gir både bedre utfall for barna og mer kostnadseffektive tjenester for kommunen.

8. Fremtidsutsikter

Barnevernstjenesten i Hemnes har identifisert flere satsingsområder for å styrke kvalitet, samhandling og rettssikkerhet i tjenesten:

- **Overholdelse av lovkrav**

Tjenesten skal arbeide systematisk for å sikre at alle lovpålagte frister overholdes, og at barn med hjelpetiltak eller omsorgstiltak har oppdaterte tiltaks- eller omsorgsplaner. Barn i fosterhjem skal følges opp og motta tilsyn i tråd med barnevernsloven og tilhørende forskrifter.

- **Kompetanse, arbeidsmiljø og organisasjonsutvikling**

Tjenesten vil i 2025 og videre fremover ha et forsterket fokus på kompetanseutvikling og HMS. Det skal satses på faglig styrking av ansatte, særlig innen barnesamtaler, juss og tverrfaglig samarbeid. Hospitering, tverrfaglige samarbeidsarenaer og erfaringsutveksling vurderes som tiltak for videre utvikling. Økt kjennskap og bruk av Familietjensten blir også viktig. Samtidig er barnevernstjenesten i 2025 kommet godt i gang med å oppdatere egne HMS-rutiner for å sikre et trygt, forutsigbart og utviklingsorientert arbeidsmiljø. Et godt internt arbeidsmiljø er avgjørende for å opprettholde kvalitet i tjenesteytingen.

- **Forebygging, dialog og samhandling**

Barnevernstjenesten i Hemnes skal bidra i utviklingen av en kommunal plan for forebygging, i tråd med barnevernsloven § 15-1. Målet er å styrke tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid overfor barn og familier i utsatte livssituasjoner. Tjenesten vil samtidig arbeide mer utadrettet gjennom økt informasjon og dialog med samarbeidspartnere og innbyggere. Dette skal bidra til å ufarliggjøre barnevernets rolle, styrke tilliten og gjøre det tydelig når det er riktig å melde bekymring. Tjenesten deltar også i implementeringen av Nasjonalt forløp barnevern, for å sikre mer helhetlige og forutsigbare tjenester.

- **Digital utvikling og kvalitetsarbeid**

Barnevernstjenesten i Hemnes vil fortsette arbeidet med å implementere det barnevernfaglige kvalitetssystemet (BFK), som skal bidra til en mer faglig solid og

enhetlig praksis. I tillegg skal rutiner og maler kontinuerlig videreutvikles for å sikre kvalitet, forutsigbarhet og etterlevelse av lovkrav i tjenestens arbeid. I 2025 ble Hemnes tilknyttet plattformen FIKS – Nasjonal portal for bekymringsmeldinger, som legger til rette for trygg, effektiv og standardisert mottak av bekymringsmeldinger. Målet er at alle meldinger til barnevernstjenesten i Hemnes fremover skal sendes via denne portalen.